

СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ VIII.

Мт. Кармель, Па. Четвертъ 26-го Цѣтня 1900.

Число 16.

КАЛЕНДАРЬ.

Цѣвень.
26 Ч. Артемонъ свмуч.
27 П. Мартинъ папа
28 С. Арсентархъ Анот.
29 Н. 2. Фомина. Агалия мученица
30 П. Симонъ и Авакии
1 В. Иоаннъ и Косма
2 С. Иоаннъ ветхосеверинскъ.

ЗМѢСТЬ.

Справы „Союза“. — Англійско-американскій библійскій тростъ. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти зъ Бразиліи. — Новинки. — Похвалы вѣсти. — Де-шо дѣваго. — Святые. — Стихи: Два образа. — Почтова скринка. — Фейлетонъ: Орлеанская дѣвчина. — Руско-англійскій провѣдникъ. — Оголошеня.

Увага.

Хотѣи приступити до „Союза“ пай посылають вступне и мѣсячне до кассера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
S HAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретаря по адресу:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Хто хоче записати собѣ ОДИНУ, * * *

РУСКУ, * * * РОБОТНИЧУ ГАЗЕТУ, пай пише на адресъ:

„СВОБОДА“
P. O. Box 13
MT. CARMEL, PA.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Квитъ.

на \$300, тресто долларѣхъ, котры я, Федоръ Ваволякъ, членъ „Р. Н. Союза“ водобравъ яко посмертне по мѣи женѣ Маріи, зъ касы „Р. Н. С.“

Pittsburg, Pa., 18. цѣтня 1900.
Федоръ Ваволякъ.
ПРИ СВИДѢХЪ:
М. Стефановичъ,
Александръ Горощакъ.

ОРЛЕАНСКА ДѢВЧИНА
ЖАННА Д'АРКЪ.

Написала М. Загорья.

I.

Далеко вѣдь насъ, въ захѣднѣй Европѣ, ажъ за нѣмецкою державою, есть держава Франція. И есть у Франціи слобѣдка одна, Домреми зветъ ся. Кругъ той слобѣдки горы круты та высокы зналы ся, а по горѣхъ лѣсъ густой росе. Дашого часу, живъ у Домреми селянинъ оденъ зъ жѣнкою, Яковъ д'Аркъ звать ся. Було въ него два сыны та дочка Жанна. Она народила ся року 1410-го. Яковъ д'Аркъ бувъ чоловікъ замоужный, мавъ свою хату и свою, ще батьковску, землю. Вѣнь зъ сынами на поли робивъ, а жѣнка зъ дочкою Жанною дома господарювали. Мати Жанна была жѣнка побожна, гарна господиня, до каждого ласкава, привѣтна. Она вчила дочку, чего сама знала: господарювати, шити, приести та жити по правдѣ.

Жанна вдала ся дуже тиха й жалѣслива. Она завсѣгды, чимъ могла, помагала вбогимъ, ходила доглядати хорыхъ и завсѣгды въ ней было добре слово кождому. И она любила не самихъ людей. Она любила все, що сотворивъ Богъ на свѣтѣ: и птинокъ, що такъ гарно щебетали, и вѣтъ-рѣ живы, що нмъ Господь мовы не давъ, и они не могли сказати, якъ у нихъ що болѣло або якъ

имъ чего погано було, и горы, и лѣсъ густый, и свободу. Надъ усе жъ любила она свой край рѣдывый, свою Францію, и найдужче жалѣла ея и журила ся нею.

А Франціи було тогдѣ дуже тяжко. Е коло Франціи держава Англія. Ше року 1339-го англійскій король надумувавъ водпнати Францію у французского короля, щобъ самому королювати въ нѣй. Французскій король, звѣсно, не хотѣвъ поступати ся и почавъ воювати ся зъ Англіяцями. Ты король помиралъ, настали новы та й ты не кинули воювати ся. И такъ потягло ся довго. Старый король вмрала, настали новы, а война все була. Ось й стане згода на який часъ, водпочинуть, а потѣмъ воюють ся знову. И такъ тягла ся та война вже мало не сто рокѣвъ. Тогдѣ запанувавъ у Франціи король Карль шестый. Вѣнь бувъ собѣ не дуже гарный король и все болѣше веселощѣ справлявъ та пиячавъ, нѣжъ про добре королюване думавъ. А одного разу вѣнь гулявъ зъ своимъ напымъ и вѣсь були на подишкѣ, почали дурѣти, повдѣтали ся ведмедями, понатытали на себе смоляну одежу и желѣзными ланцухами посковували ся — король та ще четверо царедворцѣвъ. Та якоє дурѣючи и запалили ту смоляну одежу. Трое жъ тыхъ панѣвъ живцемъ згорѣло, а оденъ панъ та король выратували ся. Только королеви се не минуло ся, бо зъ того часу збожеволѣвъ зъ переляку и вже не здатный бувъ до королюваня.

Тогдѣ у Франціи такій бувъ ладъ, що то таки король, а то ще было подъ королемъ князь або герцогъ. Ты князь мали кождый свою землю и по своему тамъ порядкували, якъ царь, а король уже надъ усьма нима бувъ найстаршій.

Вѣсти зъ Канады.

Dr. Murphy, Man.

Весна сего року запитала до насъ вчасно. Вѣдь дня 25. марта зима пезла, а снѣгъ, котрого минувшой зимы было не много, зникъ въ кѣлькахъ дняхъ. А вѣдь 2. цѣтня настали красны весняны ранки и днѣ теплы. Въ слѣдъ за тымъ, работа на фармахъ розпочалась: сѣба, орка и т. д.

Передъ кѣлькома тыжднями подружиль ся оденъ Англійскъ-бѣствъ въ нашѣмъ Давфинъ зъ рускою дѣвчиною. Се вже трета у насъ галицка дѣвчина вѣдалась за Англіяка.

Дальше, що могло зайти на папѣи кѣлькомъ дѣлкомъ нового, то е се, що оденъ молодой чоловікъ, котрый полишивъ слобуну жѣнку въ краю, а мимо того, що о томъ вѣсь знавъ, оженивъ ся вѣнь въ Канадѣ вѣдуге зъ молодого дѣвчиною, а то такимъ подступомъ: набравъ самъ листъ, въ котромъ написавъ свою живучу „утихну“ жѣнку „умершею“. Сей ложный листъ давъ до перечитаня родичамъ свои „милонъ“, кажуць: що отримавъ его зъ краю вѣнь родичѣвъ свои жѣнки. Легко-вѣрны люди увѣрили вѣсти ложного листа и дали свою дочку за него. Голоє о его пастю другой жѣпки пробивъ ся черезъ море ажъ до ухъ першой. Въ краю, котра почувши тако, нещадла невѣрного чоловіка, а всесторонно листами доказала фактивно, що се еп чоловікъ голосивъ неправду будыто-бъ она умерла. Противно — она жѣе собѣ здо-

рова, выбирася зъ родичами до Канады, абы стати живымъ свѣдкомъ лихого вѣннику невѣрного чоловіка. Розумѣе ся, що его друга жѣнка и родичѣ почувши тако, прогнали „американского шляхтича“ на чотыри вѣтры зъ свои хаты и дали знати власти, котра певно найде для него якусь па-городу.

Се повинно стати за при-мѣръ и иншимъ родичамъ, абы въ такихъ разѣхъ вымагали певныхъ дсказѣвъ: якъ вѣдь урядъ парохіаль-ного, чи громадского, зъ котрого подобны женихи по-ходятъ.

П. Равельскій.

Вѣсти зъ Бразиліи.

За галицкою газетою „Русланъ“ подаемо дописъ бразилійского Русина:

Якъ мы вѣхали зѣ своего родимого краю, сѣли мы на тушу шифу. Боже нашъ, Боже! Плачемо вразѣ зъ дѣтьми, а шифа ся колине. Мы гадали, що тутъ погинѣмъ, але такъ ся не стало. Бо Господь Богъ такъ давъ, що страхъ водлетѣлъ, а песселѣсть наступила. Кѣлька разѣвъ шифа трѣщала и перевертала ся, якъ була буря, але Господь Богъ насъ выбавлявъ зъ того. Вѣхали мы черезъ воду 28 днѣвъ. При-хали мы на выспу; были мы тамъ чотыри дни. Що тамъ дѣтей померло, Боже мой Боже! Народъ чорный якъ земля, говорятъ до насъ — мы не розумѣемо, тай плачемо, що мы бѣдны зрѣ-тимо, що мы не знаемо, що

они говорятъ. Але несадом-го прійшовъ бефель: котры хтѣи хѣхати до Параны, а котры до Самъ Павло (Sant-Paulo). Зробивъ намъ на-рѣдъ крикъ великій; бо бувъ народъ розмаитый: были Русины, Италіяны и Нѣмцѣ. А тогдѣ намъ рускый народъ крикнувъ: до Параны! — Бо въ Самъ Павло не дають землѣ, но только на роботу, а рускый народъ бувъ ся до-вѣдавъ, що въ Паранѣ дають землю. И поѣхалисьмо дальше. Десью заѣхали: до Рио Жанейро. Тамъ мы по-злазили и тамъ были пару днѣвъ, а зъ Рио Жанейро сѣлисьмо на шифу та вѣхалисьмо ще 4 дны до Параны.

Въ Паранѣ сѣлисьмо на колю, прѣхалисьмо до Куритибы. Въ Куритибѣ зъ колю забрала насъ полиція до баракѣвъ. Були мы на баракѣхъ черезъ цѣлый мѣ-сяць. Мѣсяць ся скѣнчивъ — тогдѣ урядъ забирася насъ на каросы, далыне везе. А де везе: на другой баракъ. Оды вѣхали, другой лишили ся въ Куритибѣ. А насъ 300 фамілій прѣхалисьмо на компуларку (?). Зъ Курити-бы буде 7 мѣль. Побули мы пару днѣвъ: якъ подѣ дошъ — черезъ пару недѣль! Тодѣ народъ збирася свои пакунки и забирають ся до Куритибы. Ино прійшли на портогѣ подѣ Куритибу, заразы вояки вышпли зъ мѣста и не допустили насъ до мѣста. Заразы насъ зай-мили, якъ ты вѣдѣ, напе-редъ себе назадъ на компу-ларку. То дѣяло ся въ саму велику пятницю. Прійшли свята Великодны. Въ Галиціи сѣвали Христосъ воскресъ! а мы въ Бразиліи зъ дѣточ-ками слезы проливали.

По свѣтахъ Великодныхъ заразы до работы. А до якои работы: дорогу робота до колоніи. Робили Таліяны та поутѣкали, а намъ рус-кый народъ мусѣвъ зробити. Сѣмъ мѣль дороги мы мусѣли горы камѣный лупати. Оды робили, а другой вѣ-кали помежи Бразиліанѣвъ. Було до 300 фамілій; ино ся лишило 100. Тыхъ сто фамілій черезъ оденъ рокъ жили одновъ „пальмо“ (?).

А на другой рокъ мали вже свою капусту; называся ся „кова“, що въ Галиціи ху-дѣла бѣла. На третій рокъ декотры мали кукурудзу, то вже троха лекше було. Вже на сей четвертый рокъ маемо, Богу дякувати, кож-дый до котрогоє часу — на рокъ не суде! Пататы маемо замѣсть галицкихъ бараболѣ. Фасоля чорна на-родитъ ся добре. Декотры мае ще по 10 лѣтровъ жита; сѣяли, то не зародило ся. На солому дало, а на зерно нѣ. По иншихъ колоніяхъ, то родитъ ся фѣйне жито, що ажъ продають. Але яке жито въ Бразиліи сѣють: яре, бо озиме не буде. Та-ке тутъ добро въ Бразиліи!

Урядъ обѣщавъ хаты по-ставити. Деревяны поста-вивъ? Зъ тростины, що вѣ-теръ куда завѣе, туда вый-де! Въ Галиціи лѣппа лѣча на безроги, якъ въ Бразиліи хата. А упомнути ся нема въ кого, и нема кому за нами вѣмнути ся.

Але кобы только тота одна бѣда була! Але якъ зѣчпнѣе ся двѣ бѣды до-купы, то не годѣвъ вже нѣхъ розсѣвати. Въ Галиціи то была бѣда вѣдь тыхъ пан-ковъ повѣтовыхъ, що куса-ли рускый народъ. А рускый

(Продовжене на другой сторѣ).

Они повинны были-бъ короля слухати, та только не завсѣгды слухали ея, а иногда змагали ся зъ нимъ. У короля Карла шестого было трохъ сыновъ и найстаршій почавъ за него королювати. Та не дуже ему воля была, бо князь зовсѣмъ почавъ по своему правуватись. Найдужий были: князь Орлеанскій та князь Бургундскій. Той хотѣвъ, щобъ собѣ порядкувати, а той, щобъ собѣ. Почали севарити ся, за малымъ не воювати ся. А королевѣй Изабеллы байдуже про короля Карла шестого, про своего чоловіка, бо она вже ея кинула та давалъ удвохъ пѣзъ княземъ Орлеанскымъ порядкувати. А князь Бургундскій по-славъ душогубѣвъ — они и вбили князя Орлеанского. Тогдѣ вже князь Бургундскій запану-вавъ.

А тутъ знову Англіяцѣ зазмагали ся. Ан-глійскій король бувъ родичъ французскому коро-леви та й каже: „Король у Франціи божеволѣ-ный, то я замѣцѣ его королемъ буду“. И почавъ воювати ся и дуже вже повоювавъ Французѣвъ. А повоювати ихъ легко было, бо середъ ихъ ладу не было. Тымчасомъ найстаршій король сѣмъ умеръ, а за нимъ и подстаршій. Почавъ тогдѣ за короля правувати найменшій — Карль. Та князь Бургундскій и тому мало волѣ давалъ. Тогдѣ оденъ царедворецъ, що зъ королевѣмъ сѣмъ бувъ, подступомъ убивъ князя Бургунд-ского. Замѣцѣ него ставъ тогдѣ князювати сынъ его Пилипъ. Вѣнь за битькову смерть дуже па королевского сына розсердивъ ся. А королевѣ Иза-белла й каже ему:

— Давай пристанемо до Англіяцѣвъ! Ото они вдвохъ — королевѣ Изабелла та князь Бургундскій Пилипъ — и пристали зъ у-

сѣмъ войскомъ до Англіяцѣвъ. Такъ стало ся, що мати сама проти своего сына пошла и проти чоловіка, а князь Бургундскій — проти своего родича короля, — бо жѣ вѣнь бувъ корольвъ родичъ. Тогдѣ Англіяцѣмъ уже легко было по-бити Французѣвъ. Король англійскій повоювавъ наибольшу частину Франціи и забравъ найголов-нѣйше мѣсто французке Парижъ. Королева Иза-белла вѣдала за него свою дочку та вдвохъ изъ нимъ прѣсплували божеволѣного короля, своего чоловіка, подицати, що вѣнь вѣдалъ цѣлу Фран-цію англійскому королевѣ. Той, нѣчого не тям-лючы, подицавъ. Англійскій король швидко умеръ и замѣцѣ него ставъ королювати и въ Англіи, и у Франціи его сынъ. Только сыновѣ тому было десять рокѣвъ, то за него надъ Фран-цією почавъ королювати его родичъ, англійскій князь Bedfordъ.

Р 31

Тымчасомъ а божеволѣный французскій ко-роль умеръ. Такимъ побытомъ сынъ его Карль зоставъ ся замѣцѣ него королемъ. Та только вѣнь ще не бувъ справжнѣй король, бо щобъ бути справжнимъ королемъ, то треба ему було коронувати ся у городѣ Реймъсѣ, а Англіяцѣ его сюды не пуекали. Ему треба було зъ нымъ во-ювати ся и прогонити ихъ, а вѣнь не здатный бувъ до того. Вѣнь арѣсь при корѣльскому дво-рѣ середъ веселощѣвъ та середъ забавокъ, то и теперь только про нихъ думавъ, а мало думавъ тро те, щобъ рѣднѣй край ратувати. Воювавъ ся вѣнь погано и все его англіяцѣ били. Такъ тогды и стало ся у Франціи, що она подѣляла ся на двѣ частини: въ одной частинѣ англійскій король королювавъ, а въ другой французскій —

"SVOBODA"

(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the "SVOBODA" Publishing Co.

All communications should be addressed to:

"Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплатна річна \$2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи в грошѣ про-
симъ высылати подъ адресу:
То "SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

Наша газета выходитъ по
тѣмъ же въ четвергъ.

Entered the post office at
Mt. Carmel, Pa. as second
class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи "Свободы" можна
добстати слѣдующіи книжки:

	цѣн.
Банадіиска Русь	10
Образки зъ Америки	10
Народный рухъ Австро- Угорскихъ Русинѣвъ	15
Бюстипуція Спол. Державъ Північнои Америки	10
Де-що про права и суды въ Спол. Державѣхъ, а особливо въ державѣ Пенсильвеніи	10
"Тыжко Гаврилюкѣ"	15
Оповіданя	15
Про водступниківъ водъ рос- сійского православія и ихъ пересѣдованя	10
"Американскій шляхтичъ"	15

(Продовженіе від сторони першої).

народъ якъ мѣгъ, то обра-
нявъ ся водъ нихъ, а цю
не мѣгъ оборонити ся, то
втѣкавъ ажъ за море. А въ
Бразиліи зновъ щось пише!
С тутъ польскій священни-
къ, що приѣзжають зъ Га-
лиціи. Щобъ мали пропо-
вѣдати слово бже, то рѣ-
шанню роблять межъ людъ-
ми: цю ту вже руского
священника не будете ви-
дѣти, бо ту вся Польша!

А народъ рускій дае прав-
ду на тоє, тай всю релігію
и свята ломать. А на цю жъ
Святѣйшій Папа римскій
выдавъ декретъ, цю не вѣ-
рно анѣ намовляти, абы свою
релігію ломати, а на другу
переходити? Бо такіи пе-
рехѣдъ не є важный. Не
знати, любіи, миліи братя во
Христѣ, хто вниенъ буде:
чи той чоловѣкъ темный,
чи той ксьондзъ латинскій,
чи такъ наукає. Розважте,
братя, на тоє, бо я не го-
денъ. Якъ приѣде ксьондзъ
зъ Галиціи, то насходять ся
мазуры до него, и такъ имъ
говорить: moi mili bracia,
nie patrzcie na te Ruśni, to są
Moskale, to są niedowiar-
ki — oni nie wierzą w Rzym!
Але замѣсть имъ сказати
правду, то вѣнъ знає, цю
мазуры то люблять, и того
говорить цѣлый часъ. А
тогда мазуры гура вразъ на
Русинѣвъ; мыслять собѣ,
цю оно правда такъ вже є.
А священникъ зѣбѣ гро-
шей повну торбу тай втѣ-
кає назадъ до Галиціи и
каже такъ, цю тамъ въ Бра-
зиліи священникъ не го-
денъ бути, бо народъ роз-
пустный.

Такъ народъ рускій блу-
кає по свѣтѣ, а рускій свя-
щенникъ боить ся ѣхати.
Не боѣте ся, отцѣ духовній,
приѣздитъ до насъ, не слу-
хайте тыхъ, котри при-
ѣзжають за маеткомъ, а
не зѣ словомъ Божимъ. При-
ѣзжайте, приѣзжайте, не
забывайте за погибшій овеч-
ки, бо Господъ Богъ такъ
не приказує. То колись зо-
бачимо ся на страшномъ
судѣ — а хто буде за вѣ-
рцѣ водповѣдавать, якъ не пи-
стырь.

Онуфрей Давидьба
пѣвецъ церковный.
Зъ пов. Чортковъ, а село Косѣвъ.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный
Домъ Емиграційный въ Америцѣ“ и
высылайте жертвы до кассира подъ
адресомъ: Mr. JOHN PARYLAK, 1317 AVE. A.,
NEW YORK CITY, а заравномъ уведомлять
о томъ секретаря подъ адресомъ: Mr.
K. KIRCZOV, 102 MORRIS ST., JERSEY CITY,
N. J.

Комитетъ.

До теперѣ належать слѣдующіи
братства до тов. „Р. Н. Д. Е.“
въ Америцѣ:

Бр. св. Петра и Пав. въ Джерси Сити, Н.Д.	„Ольги“	„Ансоіи, Коня.“
„Ольги“	„Володиміра“	„Пет. и Павла“
„Ольги“	„Михаила“	„Бруслинъ, Н. И.“
„ви. П. Наумовича“	„Ню Йорку“	„Ольги“
„П. Крестит.“	„Буффало, Н. И.“	„П. Крестит.“
„П. Крестит.“	„Траугер-Калу, Ра.“	„Петра и Пав.“
„Покр. Пр. Бог.“	„Белл Вернон, Ра.“	„Благ. Пр. Богор.“
„Троихъ Святит.“	„Мт. Кармеля, Па.“	„Димитрія“
„Ар. Михаила“	„Юнкерсъ, Н. П.“	„Ар. Михаила“
„Ар. Михаила“	„Панюкинъ, Па.“	„Кир. и Мет.“
„Ар. Михаила“	„Еканор, Ра.“	„Ольги“
„Петра и Пав.“	„Блумфилд, Н. Дж.“	„Благоговѣ, Пр. Б.“
„Троіи, Н. И.“	„Скрантонъ, Па.“	

Дѣлимъ ся зъ читателя-
ми веселою вѣсткою, цю
внесене напимъ товарне-
ствомъ подане о „чартеръ-
нъизій власти американскій
(county clerk) уже затверди-
ли и цю за кѣлька дѣвъ
сподѣемо ся отримати фор-
мальный „чартеръ“ и церт-
фікатъ водъ выписныхъ влас-
тей, на подставѣ которого
нашъ буде вѣльно мати сво-
го власного агента тай про-
вадити „Домъ Емиграційный“
и дѣлати въ цѣлыхъ Сполуче-
ныхъ Державѣхъ. Дятого
еще разъ водъзываемо ся до
всѣхъ американскихъ Рус-
синѣвъ зъ просьбою о чымъ
скорше вступлене въ члены
нашого товариства (если
братства приступаютъ, то
каждый платитъ 50 цѣн. на
рѣк, а если поединчо, то 1
дол. на рѣк), цюбысьмо
були въ можности за який
мѣсяць установити вже сво-
го власного агента емигр.,
бо вже часъ, абы мы Русинѣ-
христиане вызволили ся
зъ подѣ опѣки жидѣвъ-
скоп тай другихъ непроше-
ныхъ напихъ опѣкуновъ!
Христосъ воскресъ!

Джерси Сити 21. апрѣля 1900.
За комитетъ тов. „Р. Н. Д. Е.“ въ
Америцѣ:

О. Н. Подгоренскій,
председатель. К. Кырчѣвъ,
секретарь.

Дальше справоздане зъ жертвъ
зложенныхъ на Р. Н. Д. Е.
въ Америцѣ.

Братство св. Іоана Крести-
теля въ Calumet, Ра. зло-
жило и надѣслало: цѣн.
Михаилъ Юдаць зъ Calumet, Ра. 50
Якимъ Копицъ „ 50

Павъ Фаринякъ	50
Леонъ Гусакъ	50
Трифонъ Спѣвъ	50
Матвій Шевчикъ	50
Гнатъ Ванатко	50
Андрей Галь	50
О. Михаилъ Балогъ	50
Василь Мамрошъ	50
Яковъ Юдаць (старшій)	50
Петро Пероганъ	50
Петро Ротко	50
Миколай Ротко	50
Демко Чичило	50
Александръ Семанъ	50
Василь Капачъ	50
Дмитро Смерсичъ	50
Теодоръ Юдаць	50
Семанъ Гайдошъ	50
Гнатъ Юдаць	50
Василь „ (другій) “	50
Павло Варколякъ	50
Иванъ Юдаць	50
Яковъ „ (молод.) “	50
Діонизій Банищъ	50
Иванъ Спѣвъ	50
Дмитро Юраць	50
Василь Спѣвъ	50
Теодоръ Гранинъ	50
Мартинъ Гробицъ	50
Псифриі Подолякъ	50
Иванъ Горощакъ	50
Иванъ Кулишъ	50
Катерина Шовтисъ зъ Ню Йорку	50
Анна Дябикъ	50

Разомъ: \$19.00
Попередю зъ перенесенія - 182.00
До теперѣ зложено разомъ - 201.00
Ню Йоркъ Сити 21. апрѣля 1900.

Иванъ Нарпакъ
кассиръ тов. „Р. Н. Д. Е.“ въ Америцѣ.

Школа родниного пожитя.

Чулисъмо вже о розлич-
ныхъ школахъ, но о такой,
яку заложила Людвика Виль-
ямъ въ Ню Йорку, то еще
пѣколи не чулисъмо. Аме-
риканка та поставила собѣ
за задачу научати женщи-
ны штукѣ — пожитя су-
пружеского. Програма на-
уки обнимає такіи предметы
акъ: варене, печене, прапе,
опите, охоронѣсть домовна, о-
хорона здоровья власного и
родины и т. п. Вильямъ
увѣряє, цю кожда изъ ея
ученицъ выхдитъ зъ ея за-
кладу не только зъ силь-
ными переконаньемъ, о по-
требѣ згѣдливого пожитя
супружеского, но такожъ зъ
водразою до пожитя не-
згѣдливому и зъ цѣлою свѣ-
домостію страпныхъ на-
слѣдковъ суперечокъ и ква-
совъ домовыхъ... Впоюванѣ
сего послѣднего пересвѣд-
ченія уважає п. Вильямъ
за найтруднѣйшу зо зара-
зомъ и за найважнѣйшу за-
дачу своєи школы...

Чимъ есть Порто Ріко?

Президентъ подписавъ
билъ, цю надає нову кон-
ституцію для острова Порто
Ріко, цю его забрали Спол.
Державы подчасъ войны зъ
Испанією. Островъ той не
має бути анѣ стейтомъ того
краю, анѣ територією, а
„власностію“ Сполученыхъ
Державъ. Губернаторъ, выж-
шихъ урядниковъ та чле-

новѣ выспой палаты въ ле-
гислатурѣ пмеує самъ пре-
зидентъ; населене острова
выбирає только членѣвъ
выспой палаты. Всѣ товары,
цю ихъ привозити будуть
зъ Порто Ріко до Сполуч.
Державъ, подпадають опла-
тѣ цловѣй, але довозъ зѣ
Сполуч. Державъ на островъ
єсть вѣольный водъ всякои
оплаты. Разумѣє ся, цю ту
постанову ухвалили пред-
ставителѣ трестѣвъ, цю суть
всемогущиіи панамы въ Спо-
лученыхъ Державѣхъ, та
мѣшканцѣ Порто Ріка в
больша часть населеня краю
озлоблена противъ того роз-
порядженія.

Довги у жидѣвъ.

Въ мнѣвшихъ 10 лѣтахъ
було внесено въ Галпчи-
нѣ поданъ до суду о при-
мусову продажѣ селянскихъ
грунтѣвъ 21.889. Межъ про-
тегми было 74 процентъ
жидѣвскихъ о дожну суму
7 миліонѣвъ. — До р. 1867
було заказано жидамъ куш-
вати посѣлости земекъ и
тому въ томъ роцѣ было
лише 38 жидѣвъ властите-
лѣвъ большои посѣлости.
Але вже по 3 лѣтахъ было
ихъ 68. Въ наслѣдокъ вѣ-
дѣньского краху зновъ за 3
лѣта мали жиды въ своихъ
рукахъ 289 великихъ дѣбръ.
Въ р. 1890 належало зъ 3700
дѣбръ майже 680 до жидѣвъ
т. е. каждый пятый власти-
тель дѣбръ бувъ жидъ. Якъ
бы такъ дальше мало ити,
то за 20—30 лѣтъ великій
посѣлости будутъ всѣ въ
жидѣвскихъ рукахъ. А зъ
селянскими не лучше дѣ-
єсь...

Запытаніи.

Въ „А. Р. Вѣстнику“, ор-
ганѣ „Соединенія“ оголоше-
но предсѣдательствѣмъ и секре-
таремъ той організації, цю
необавки водбудєсь 6 голо-
вна конвенція. Каждый членъ
має позаплатувати всѣ дач-
ки, а братства мають пода-
вати свои проекты до го-
ловного секретаря, а слѣ
урядникамъ выдатує ся
они научный, то будутъ по-
мѣщенъ въ газетѣ. Пытаюсь
теперѣ, чи члены „Соеди-
ненія“ суть лишь на те,
цюбъ платити и слѣпо слу-
хати кѣлькихъ урядниковъ,
тай чи водъ гумору тыхъ
людей має зависѣти, якъ
проекты мають бути обго-
ворюванъ на конвенціи?
П. Марфутъ, членъ „Соединенія.“

Паперовы зубы.
Дотеперѣ уживаній мате-
риалъ до выробу зубѣвъ,
передовѣсьмъ фаянсъ емалио-
ванный, показались безъ вы-
чѣмъ майже невѣдповѣдны-
ми, и тому дуже старає-
ся о вынайдене якоесь но-
вого матеріалу. Одному аме-
риканскому фабрикантови
удало ся черезъ водповѣдне
домѣшане минеральне до
масы паперовои вытворити
матерію, котра подѣ взгля-
домъ своєи необычайной ле-
гкости, якъ такожъ задля
твердостіи рѣвнѣи стали, на-
дає ся найлѣпше до выро-
бу шпичныхъ зубѣвъ, тымъ
больше, цю той матеріи нѣ-
чо не шкодять кислоты
(квасы) якъ въ устахъ вы-
торюють ся. И тому еще
„паперовы зубы“ суть добры,
цю матерію тую можна за-
крашовати доволно и цѣл-
комъ подобно до правди-
выхъ.

Велпка повѣнь.

Въ Тексасѣ, рѣка Кольо-
рейдъ выступила зъ бере-
гѣвъ и позаливала доокрест-
ный мѣсточка и фармы. Стра-
ты числять на сотни тысячъ
долларѣвъ.
— Зъ Buffalo, N. Y. до-
носятъ намъ, цю страйкъ
робѣтничѣвъ такъ якъ бы
скончѣсь сл. Робѣтники дер-
жалъсь черезъ 3 тыжднѣ тай
довше не могли, бо компа-
нія спровадила собѣ дру-
гихъ людей, цю подѣ про-
текцією полиціи ишли до
работы и зъ работы. Въ
Бофало бракъ лучности мѣжъ
робѣтниками. — На площі,
де має бути на другій рѣкъ
панъ-американска выставка,
робота заклиѣла на добре.

Драматичне товари-

ство въ Олпфанта, Па. у-
строєє 5. мая 1900 р. ве-
черокъ въ руской галл зъ
слѣдующою програмою:
1. Song of Columbus Day — хоръ.
2. „Американскій шляхтичъ“ (драматич-
ный образъ о. Ст. Макара).

ОСОБЫ:

Иванъ Розвага	С. Федоровскій
Евва, его жѣнка	И. Иша
Маруся, ихъ дѣнька	А. Чичура
Михайло Чорный (Словачъ)	П. Галичанъ
Анна, его жѣнка	А. Фецина
Джордъ Шибайголова	М. Павличнакъ
Гриць	И. Горухъ
Петро	М. Кислявскій
Данько	Г. Бубнякъ
Василь	Н. Кислявскій
Зузи	А. Федоровскій
Детективъ	М. Волъха

3. 3-й май — воддекламує А. Чичура.
4. До Русъ — хоръ (мужескій).
5. Беєъ языка коніи — воддекламує
П. Волъха.
6. Marseilles Hymn — хоръ.
7. Горко менѣ — воддекламує М. Голодь.
8. Охъ та не люби дѣтокъ — хоръ.
Цѣна тикетѣвъ 10, 25, 35 и 50 центѣвъ.

Вѣче и вечерокъ въ 39. роковини

смерти Т. Шевченка.
Въ маю (дѣнь подаєть ся
пѣзнѣйше) водбуде ся въ
Шамокинѣ, Па. вѣче и ве-
черокъ въ память 39 роко-
вини смерти Тараса Шев-
ченка зъ слѣдующимъ по-
рядкомъ:

О годнѣ 8. рано Служба
Божа, подчасъ котрой чле-
ны товариства Т. Шевченка
являть ся въ парадѣ. По
Службѣ Божій водспѣває ся
панакхиду за душу Тараса.

О год. 10 розпочне ся
вѣче, на котромъ проголо-
сѣть ся ось якы рефераты:

- 1) Справы просвѣтній.
- 2) Справы церковный.
- 3) Справы робѣтничий.
- 4) Про руско-народный
эмиграційный домъ въ Аме-
рицѣ.

Вечеромъ, точно о год. 7.
розпочне ся вечерокъ въ
память 39. роковини смер-
ти нашего, великого поэта
Тараса Шевченка, цю устро-
юєсь заходомъ паматіско-
го товариства его имени зъ
слѣдующою програмою:

1. Вступне слово.
2. Вѣдчить про Т. Шев-
ченка.
3. Широкий лугъ, глибо-
кій яръ — водспѣває хоръ.
4. Павло Полуботокъ, Т.
Шевченка — воддекламує
Илько Хомякъ.
5. Тече вода — дуєть.
6. Утоплена, Т. Шевчен-
ка — воддекламує Марія
Мурдза.
7. Гуляли и По морю —
водспѣває хоръ.
8. До Основыненка, Т.
Шевченка — воддекламує
М. Констанковичъ.
9. Помарѣла папа доли
— сольмо М. К.
10. Козацькая доли, Т.
Шевченка — воддекламує
Гр. Гасичъ.
11. Ще не вмерла Укра-
пина — хоръ.
12. Коза дереза, комічна
оперетка.

Хто лишь жѣе, не смѣе
помагати той нагодѣ, цюбъ
не поспѣшити на той вече-
рокъ и въ той способъ по-
магати нашего Тараса.

„Американскій шляхтичъ“

образъ зъ житя рускихъ ро-
бѣтничѣвъ въ Америцѣ, въ
3. актахъ, вже выйшовъ кни-
жочкою о 75 сторонахъ дру-
ку. Хто хоче набути ту
книжочку, най припше до
редакціи „Свободы“ 17 цѣн.,
бо на мѣсци коптує 15
центѣвъ.

Карль. У англійского короля было свое войско
и своихъ начальниковъ лѣнъ настановиць. И въ
Карла было свое войско, и вѣнъ своихъ началь-
никовъ падъ своею часткою Франціи настано-
влявъ. Та только та частка его все меншала, бо
вѣнъ не вымѣъ ей боронити: прихальний до Карла
Французы зъ усеи силы рѣдний край боронили,
а Карль только и знавъ одно, цю гулявъ ты ве-
селомѣъ всякій справлявъ. Тымъ Англійцѣ мало
не всю Францію забрали. Зостало ся у Карла
ще одно велике мѣсто Орлеанъ, та и те Англій-
цѣ обступили. Якъ цю йно возмуть, то тогда
уже край — усю Францію подѣ себе подгорнуть.

Французамъ жило ся тогда дуже важко. За
сторѣчню войну богато людей повбивано, робити
гараздъ нѣкому було. Та ще и такъ часто
бувало, цю войско хлѣбъ на поли вытолочувало.

И наставъ у Франціи голодь. Слобѣдка Домреми,
цю въ нѣй Жанна д' Аркъ жила, стояла собѣ у
глухому кутку, мѣжъ горами высокими та мѣжъ
лѣсами густыми, то Англійцѣ ще не заходили
туда. Але цю-дня все навкруги нагадувало Дом-
реміицямъ про те, якій тяжкій теперь у Фран-
ціи часъ. Онѣ часто бачили пожежу за лѣсомъ.

То горѣли города та села, — ихъ палили Ан-
глійцѣ та свои браты-Французы, цю змагали ся
зъ ними и теперь у кутѣ зъ ворогами рѣдний
край плюндрували. Часомъ шли черезъ слобо-
ду пораненіи жовнѣры войны та и своѣ Домремі-
цѣ вертали ся зъ войска и розказували, цю дѣ-
єсь. И тыхъ слобѣдка Домреми цю-дня могли
сподѣвати ся, цю ось-ось и она знаєє того лиха
якого зазнавала мало не вся Франція.

Жанна зростала у той тяжкій часъ. Она чула
розмовы про руппу въ рѣдному краю, бачила
пораненыхъ, покарѣченныхъ людей и сама завя-
зувала имъ раны. Еи рѣдний браты неразъ при-
ходили у кровіи, бо стрѣляючи ся зъ Француза-
ма-зрадниками они не стерплювали и починали
зъ ними бити ся. Усе те глубоко вражало Жаннѣ
душу. Їй було жалко и Франціи, цю еи вороги
такъ нащили, и тыхъ людей, цю гинули на
войнѣ, и Карла-короленка. Она не знала, якій
вѣнъ є негарный, а думала только, цю вѣнъ ду-
же безщасный и цю ему треба помочи. Она ду-
мала собѣ:

— Якъ бы вѣнъ коронувавъ ся, то зробивъ
ся-бъ справжнімъ королемъ, и тогда зѣбравъ бы
войско и повоювавъ бы Англійцѣвъ.

А тогда у Франціи скрѣзь народъ клопотавъ
ся, цю коли то Богъ имъ пошлѣе таке щасте, цю
они своихъ вороговъ Англійцѣвъ збудуть ся.
Намучивъ ся бѣдний народъ тыми войнами та
грабуванемъ и сподѣвавъ ся, цю Богъ хочъ чудо
зробити, а вже поможе Франціи. Почали розка-
зувати, наче-бо то хтось напроорокувавъ, цю зла
жѣнка зъ великого кѣльна запанестѣтъ Францію,
а чесна неповинна дѣвчина зъ простого роду еи
обратує. И всѣ казали, цю злая жѣнка зъ вели-
кого кѣльна, то королева Изабелла: она вже за-
напастила Францію, бо пристала до вороговъ
англійцѣвъ, а чесна неповинна дѣвчина ще обе-
реть ся. И всѣ няли тому вѣры и дожидали ся,
цю ось-сь та дѣвчина приѣде.

Чула про все те и Жанна. Она майже зов-
сѣмъ покинула ходити зъ подругами, усе сидѣла
сама собѣ на луцѣ подѣ дубомъ та все думала.
И такъ пекучий булъ тай думки, такъ щиро бажа-
ла она помочи рѣдному краєви, цю одного разу,
якъ она сидѣла та думала про се, їй почуло ся
неначе хтось сказавъ:

— Жанно, устанъ и иди помагати королен-
ковѣ ратувати Францію!

Жанна впала навколѣшки и сказала:

— Господи, якъ я могу се зробити? я
дѣвчина, — кибѣ-жъ я зможу повести войско?

Тогда зновъ учуло ся їй, наче хтось про-
мовивъ:

— Ты пойдєшь до капитана Мадрикура, цю
начальникує надъ войскомъ у городѣ Вокульоръ.
Вѣнъ одведе тебе до короленка. Не бой ся: свята
Катерина та свята Маргарита тобѣ помогутъ.

Їй такъ бажало ся помочи рѣдному краєви,
такъ те бажане пройняло їй всю душу, такъ
довго думала про се, цю власній думки здали ся
їй чужими голосомъ. Она не зрозумѣла, цю у
нѣй самой озыває ся пекуче бажане помочи и
дивила ся округъ, шукала того, хто говоривъ,
та нѣкого не знаходила, бо нѣкого и не було.
И до чєи въ душу входила думка:

— Чи не я та дѣвчина, цю повинна Фран-
цію вратувати?

Она чомусь не сказала матери про те, цю
зъ нею стало ся. Ажъ ось небасемъ зновъ учувъ
ся їй голосъ, потѣмъ ще та ще. Голосъ рѣзъ у
разъ казавъ їй: „иди, пособиай короленкови ко-
ронувати ся!“ И она, бѣдна, мучала ся, бо не

знала, цю їй робити. Голосъ казавъ „иди!“ А
їй страшно було кидати батька и матѣрь, кидати
тыхъ людей, цю середъ нихъ она зростала, тай
горы и лѣсы, цю она звывала ихъ цю-дня бачи-
ти, а ити кудысь, мѣжъ чужіи люде. Она змагала
ся проти того голосу, та вѣнъ не стивавъ. Она
его чула въ своѣй души. Такъ було довго. И
нарештѣ Жанна сказала матери про те, цю їй
учуває ся, а мати сказала батькови. Батько зля-
кавъ ся. Тогда вѣрляи, цю людина може знати
ся зъ нечистымъ и про кого такъ думали, того
садовили въ тюрьму, судили и тогда живцемъ
палили. Батько побоявъ ся, цюбъ не було того
и Жаннѣ. Вѣнъ думавъ: „моя сѣмья не така прав-
една передъ Богомъ, ц

ПРЕЗИДЕНТ КИРОВ
Кригер, президент Буров
в Трансваали.

Де-що цѣкавого.

— Кто терпѣть на «гостецъ» (корнѣ), повиненъ часто электризовати ся.

— Алфавитъ Татарскъ складася изъ 202 буквѣ.

— Въ Англіи находятъ ся 310 различныхъ, религіозныхъ въоруженій.

— Нью-Йорскій тунель коштувати буде дроблячку, бо лишь 30 міліонѣвъ долларѣвъ.

— Въ стейтѣ Индіана есть 14.902 милі телефоническихъ и телеграфическихъ дроговѣ.

— Въ Вашингтонѣ укрѣнено недавно процессъ, що тягнѣтъ ся черезъ 102 рѣки.

— Населене Европы обчисляютъ на 381 міліонѣвъ. Найгустѣйше заселена Бельгія.

— Въ стейтѣ Кентуки до 1850 року не было анѣ одного бѣлаго горожанина.

— Подчасъ послѣднего землетрясенія на островахъ Суматра и Ява до 1000 людей страшило жите.

— Швейцарія водопроводно до чиста своихъ мешанинѣвъ спотребовуе больше почтовыхъ картѣ, якъ ко-транебудѣ иша держава.

— Въ Лярилахъ, въ Штебургѣ працюе теперь 509 жѣнокъ и дѣвчатъ зъ гѣдневою заплатою \$4.50, а за ту саму работу брали перше мужичины \$14.00 тыженево.

— О мѣсе 500 замѣтатѣвъ у лицъ въ Паризѣ зголосяло ся 29.888 особѣ; о мѣсе 150 учительнѣвъ 1407 кандидатокъ, о мѣсе 180 учительнѣвъ 3320!

СМѢШНЕ.

ДЛЯЧОГО АДАМЪ И ЕВА ЗОСТАЛИ ВЫГНАНИ ЗЪ РАЮ?

Священникъ учить дѣтей въ школѣ о першихъ родичахъ, о ихъ перебуваннѣ въ раю и выгнаннѣ зъ раю. А коли опосля запытавъ одного школярка, за що Бѣгъ выпавъ першихъ родичей зъ раю, водповѣвъ (правдоподобно его родичѣ того досвѣдчили) зовѣльмъ отверто: Певно, що за те, що не могли заплатити рѣчного чиншу.

ВСЕ ТОЙ САМЪ.

Опришокъ: — Житѣ або грошѣ. Жидъ: — Ай вай, пане опришокъ! И вамъ дасть вексель...

ЗБАНКРОТУВАВЪ.

— Чому ваша донька не буза вчора въ школѣ?

— Трохи нездужала.

— Такъ... а чому-жъ не при-несла карточки зъ подписомъ батька.

— До чого придавъ ся такий подписъ? На него нѣхто вже нѣко не дасть! мы знаемо про те зъ досвѣду.

Жанна выговорила: «нѣ, не казала.»

Тогда подѣ сказавъ: «Заприсягни ся, що не казала.»

Жанна заприсягла ся, п такъ той парубокъ не взявъ ея за себе.

Вычучи батько, що не воддася вѣнъ Жанну за мужъ, розсердивъ ся и сказавъ ѣй:

— Ну, гляди менѣ, чтобы я больше не чувъ нѣ проякѣ голосѣ, бо краще я самъ утоплю тебе, або сынамъ звелю втопяти, нѣжъ поущу, щобъ тебе катъ живцемъ спаливъ.

Вѣдна Жанна плакала, мучила ся. Ый тяжко було бачити, якѣ горе завдае она батькови та матери, а она ихъ такъ любила и поважаала и звыкла слухати. Та только-жъ и за для батька зъ матерію она не могла забути своего рѣдного, занедбаного, сплюндрованого краю, тѣмъ не могла, що любила его больше надъ усе на свѣтѣ. И голосъ у ея душѣ все частѣйше казавъ:

— Иди, Жанно, ратуй Францію!

У Жанны бувъ дядько. Вѣнъ ея дуже любивъ и жалкувавъ, що ѣй теперь такъ тяжко жити дома. Вѣнъ сказавъ батькови ея та матери:

Пусть Жанну на якій часъ до мене, поки жѣнка одужае, а то пѣкому менѣ и ѣсти зварити.

Оно и жѣнка въ него не була така вже хвора, та думавъ, що може хоть трохи Жанна свою тугу розвѣе, якъ дома не жити-ме.

Батько та мати пустили Жанну, и она пошла до дядька.

(Дальше буде.)

Два образки.

I.

Въ гогелю смѣхи, гармидеръ, крикъ...

Сегодня Проць усѣмъ платитъ, —

Горѣвка, мѣдъ и пиво е

И що хто хоче то и не.

А Проць на бочку зъ пива ставъ

И таку до всѣхъ промову мавъ:

„Гей пійте, братья, пійте вразъ,

Бо ту въ Канадѣ е гараздъ!

Во ту лишь грошей заробляй,

Вбирай ся, пій, любися, гуляй!...

Дивѣтъ ся, я вернувѣ зъ работъ,

Припѣзъ долларѣвъ кѣлька сотъ.

А вчера въ домъ оденъ зайшовъ,

Дѣвча чудесне тамъ знайшовъ...

Мовъ зѣрка та, якъ «люкинъгласъ»...

Гей пійте, братья, пійте вразъ!

Хотъ жѣнку и дѣти маю гдѣсь,

Лашъ чортъ най нимъ тамъ займѣсь!

Я все старе — кидаю въ кутъ...

Вѣдмѣнно жити хочу тутъ.

Змѣнитъ муту все наразъ...

Гей пійте, братья, пійте вразъ!

Кидаю завтра Виннигъ,

Зъ дѣвчановъ ѣду свѣтомъ геть

И нѣхто не буде чувъ за насъ...

Гей пійте, братья, нынѣ вразъ!...

II.

Все гадала, сумувала,

Чоловѣка споминала.

Що поїшовъ у свѣтъ

Ажъ за море до Канады.

Якъ той плашокъ до принады

И вѣдомости нѣтъ.

Що дѣлае, где бувае,

Кѣлько грошей заробляе?

Хотъ бы кѣлька словъ

Повиненъ бувъ написати,

Мою журбу розогнати

Якъ бы лишь хотѣвъ...

Я бѣдую и гарюю,

Вѣдъ работы рукъ не чую

Вже четвертый рѣкъ;

Дѣтей двое и податки.

Старѣ довги, недостатки

Зѣдають мой вѣкъ.

Лишь хотъ мучусъ, горе зпошу,

То все за намъ Бога прощу,

Щобъ мѣ цасте давъ,

А якъ ему добре буде,

Певно за тѣхъ не забуде,

Що въ бѣдѣ лишивъ...

Въ томъ посланецъ вѣдъ громады

Въ вѣдѣ крикнувъ: «листь зъ Канады!»

Скочила якъ птахъ...

Вѣдобрала, прочтала

И тяженько зарыдала...

Въ листѣ було такъ:

Що ся стало, то пропало,

Забудай мене помало

Якъ то чпню я...

И тамъ вертати не гадаю —

Ты вже не мой!

Сава Чернецкій.

ПОЧТОВА СКРИНКА

П. А. Pleasant Home, Man., Canada. — Вамъ выдася, що коли вы подпишете який стикъ зъ булваря, то вы вѣсе и авторъ писателя. Не гонитъ ся водписувати лихо чужой працѣ, класти тѣмъ свои имя и за-смысли до „Свободы“. Вы лучше хвалитъ ся своимъ, а не чужимъ.

Всякі

СТАРОКРАЕВІЙ РУСКІЙ
КНИЖКИ МОЖНА
ДОСТАТИ

въ книгарнѣ рускон читальнѣ им.
М. Шашкевича.

Адресъ: J. J. Ardan, Box 418,
Olyphant, Pa.

—ЕСЛИ—

маете яке право, хотите про-дати або купити въ старомъ краю грунтъ, достати сплатокъ або грошѣ щосте по-слали до старого краю — удайтеся зъ тѣмъ до Пырча, въ Олпфантѣ. Вѣнъ вамъ до-бре зробить и порадить.

Адресъ:
D. Pyrez,
Box 355 — Olyphant, Pa.

Въ редакціи „Свободы“ мо-жуть достати Веч. 00.
Духовный по 1 цѣт. за
егасемиларъ:

1) Extractus matriculae copulatorum,
2) Extractus matriculae baptisatorum,
3) Extractus matriculae defunctorum.

Купуйте книжки и газеты!

Листки Свободнаго Слова N. 8, 12, по 16
Накалунѣ N. 8, 9—10 по 11
Свободная Мысль N. 1, 2 и 3 по 11
Буревѣсъ. За это лѣтъ (вѣсто 2.10) \$1.10
Декагорій Мокрѣвичъ. Воспоминанія ч. 1, 2 и 3 и 4 по 35
Правдиль. Самоудѣ толпы въ странѣ свободы 11
Правдиль. Желѣница въ странѣ свободы 11
Прозора. Прѣтча Самаринна 11
Богъ на Украинѣ 11
Толстой. Воскресене ч. 1. 80
„ „ „ ч. II. 60
Цѣна 3-ей части еще невѣстна. Отдѣльные выпуски (есть ихъ уже 11) по 14 цѣт. Подписка теперь прѣпрещена. Подписавшіе ся прежде, получаютъ романъ безъ доплатъ.

За почту платимо самѣ.

Адресуйте:

A. Wasserman,
29 Clinton str. near Stanton str.
NEW YORK, CITY.

УВАЖАЙТЕ, ВО И ТО ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке право най не ходитъ по покупныхъ жидовскихъ, такъ званных „тлумачахъ“, але пай удасть ся до правдивого адвоката Вилиама Вокелека, въ Скрантонѣ. Вѣнъ за-лагодуе всякѣ справы въ судѣ ту и въ старомъ краю. Зъ намъ можна розмовити ся по руски.

Адресъ его такий

W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COK WASHINGTON AVE
Scranton, Pa.

Dr. S. Blumberg,

1716 Carson str.

PITTSBURG, PA.

Каждый то знае, що въ Америкѣ шукать за такимъ докторомъ, который поклитивъ свои пауки въ старомъ краю. Д-ръ Блумбергъ живитъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испитъ державный въ Филадельфій, осѣвъ въ Штебургѣ. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, нѣмцки, англійски и польски.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.

Scranton, Pa.

Хочетъ мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайдѣ до того фотографера тамъ за пѣлюбу зайдѣ въ жѣнку до лѣго, дай ся водобрати, а будешъ мати цѣле жите памѣтку. Мавъ красну дѣтинку, дай фотографовати у него, а будешъ мати красны образъ, сѣтъ у Васъ братство, най зайдѣ до того фотографера, а вѣдъ Вамъ зробить фотографію и портрети, які хочете. — За роботу сгарантуе.

РУСКА БУЧЕРНЯ

Игнатія Трохановского,
на Second Str.
в Mt. Carmel, Pa.

Все свѣже и добре мясо, ковбасы, шинки, солонину и все можете купити у своего руского буцера, а то по дуже низкой цѣнѣ. Розвозитъ все на часѣ. Хвалитъ богато не треба, бо добре само хвалитъ ся.

РЕСТАВРАЦІЯ и КА-ВЯРНЯ.

* TROMETTER'S *
(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

напротив National Bank.
Снѣдана. Обѣды, Вечерѣ.

Въ каждомъ часѣ можна достати такъ горячѣ якъ и зинѣй перекусити. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солидна. Окремѣ комнаты для роднѣ. Найлучшѣ вина, пѣва, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ папитки. Цѣна дуже мала.

Першій, рускій салювъ и реставрація въ ШТЕБУРГѢ, ПА.

Не вѣдъ нѣтъ знають нашѣ Штебурчане и зъ околици

АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧКА,

который 10 лѣтъ працювалъ у штебурскихъ фабрикахъ. Мавъ вѣнъ теперь галчій салювъ, де можъ достати папитковъ всякого рода, а при томъ утриме дуже чистеньку реставрацію, де можъ достати всякого ѣдженя, якого лишь забажете. Каждый Русскій мавъ бы смѣлительный грѣхъ, якъ бы до другѣхъ ѣлпѣвъ, а своего охмилѣвъ. Салювъ Алекс. Федорчака подѣ назв. „народный готель“ сѣтъ при Carson Str. No 716 мѣжъ 7 а 8 уллицею не далеко рускон церкви.

ПРОДАЖЬ ОБУВИ!

Если хотите купити черевки танѣ и модно и доладно зробленѣ, идѣтъ до складу обуви Gable-a.

W. J. Gable

судѣднѣ дверь коло почты
въ Mt. CARMEL, PA.

Юліанъ Копистванскій

(JULIAN KOPYSCANSKI)

424 Shamokin str.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салювъ рускій. — Найлучшѣ папитки можна ту достати, які: пиво на шклянки и бутельки, вина розматого гатулку, горѣвки досковали, цигара дуже добры.

Спѣвѣтъ Братѣ Русскіи до своего братчика Юлька.

T. TALPASZ

ГЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

— и —

ГОТЕЛЬНОЙ

246 Pearl Str.

Shamokin, Pa.

Недалекѣ рускон плебаніи.

Добрий вечеръ друже мой!
— Добрий вечеръ, свате!
А куди такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звѣдки вѣтъ?
— Та-жъ кралякъ нашъ милый
— У него всѣ Русскіи
— Подкрѣпляютъ силы!...

— Що за брилданъ и пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслужуе якъ братами!
— Тако надзвичайно!

РУССКІЙ КРАВЕЦЪ.

Въ Шамокінѣ, Па. меткае рускій кравецъ

ПЕТРО КУЗМЧЪ,

146 Lincoln str.

Робитъ вѣдѣ всѣмъ убраниямъ и дешевѣ.

Ухо у него замовитъ убрание, нѣколи того не позалуге.

Всѣ идѣтъ до него!

КОЖДЫЙ

Каждый може теперь друковати листы и инші потрѣбны писма.

Мои новѣ ма-шинки до друковали ч. 4, на котрыхъ можна друковати великыи и малыми буквами чисто и ровно вже сѣтъ готовѣ.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Помѣлѣть стеклы, а достанете цѣныи машинки до друкованія, гармоніи, годниники, що выгравають цѣныи та кукавѣкъ и много ще иншахъ цѣнахъ рѣче.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

S. Keitonik,

PLYMOUTH, PA.

Пунксутауэней, Па.

Адресуйте листы:

Руско-англійскій проводникъ.

—ЗЛАДНІВ—
Стефанъ Макарь.

(Дальше.)

4. Въ банку.

По руски.	По англійски.	Читае ся.
Що хочете?	What do you want?	Гват ду ю вонт?
Хотѣвъ-бымъ перемѣ- нити грошѣ.	I wish to get that mo- ney changed.	Ай виш ту гет дет мо- ні чейндж.
Колько золотыхъ хочете перемѣнити на долла- ры?	How many goldens do you wish to change for dollars?	Гав мені г'улденс ду ю виш ту чейндж фор далрс?
По чому у васъ оденъ долларъ?	What do you charge a dollar?	Гват ду ю чардж е далрс?
Дайте менѣ квитъ на тѣ грошѣ.	Give me a receipt for the money.	Гив ми е ресит фор де моні.
Колько проценту пла- тите водѣ вклада?	How much interest do you pay on depo its?	Гав мочъ интерес ду ю пей ан дѣпозитс?
Я бы вложилъ у васъ колько сотъ долларовъ, але мало платите водѣ нихъ.	I would deposit with you a few hundred dol- lars, but your payments are too low.	Ай вуд дѣпозит вит ю е фю гондр далрс, бот юр пейментс ар ту лоу.
Хочу вложить .... до- ларовъ въ вашомъ банку.	I want to deposit .... dollars in your bank.	Ай вонт ту дѣпозит далрс ин юр бенк.
Хочу послати свой жѣнѣ .... долларовъ. Ся адреса есть...	I wish to send to my wife ..... dollars. Her address is....	Ай вонт ту сенд ту май вайф .... далрс. Гер адрес из...
Послѣтъ то чимъ скоро.	Send it as soon as pos- sible.	Сенд ит ес сун ес па- сибел.
За дорого числите ме- нѣ.	You are charging me too much.	Ю ар чарджинг ми ту мочъ.
Чи есть тамъ почта въ Н.?	Is there a post-office in N.?	Из дер е пост-офис ин Н.?
Яка есть послѣдняя почта?	What is the last post office?	Гват из ді ласт пост- офис?

5. Въ портѣ и на кораблѣ.

По руски.	По англійски.	Читае ся.
Купите собѣ першю чи другю класу каюту?	Will you take first or second class cabin?	Вил ю тейк ферст ор се- кенд клас кебин?
Кабина для мене за до- рога, а буду доволенъ «примендекомъ».	The cabin is too dear for me, I shall be satisfied with the steerage.	Ді кебин из ту дѣр фор ми, ай шѣл бі сатисфайд вит ді стѣрѣдж.
Колько жадаете за мой перевозъ до старого краю?	How much do you ask for my passage to the old country?	Гав мочъ ду ю аск фор май пѣсѣдж ту ді олд контри?
Двадцать три доллара.	Twenty three dollars.	Твенти трі далрс.
А яка цѣна въ другой каютѣ?	And what is the price in the second cabin?	Енд гват из ді прайс ин де секенд кебин?
Цѣна (перевозу) въ дру- гой каютѣ есть 45 долларовъ.	The fare in the second class cabin is forty five dollars.	Ді фер ин ді секенд клас кебин из форти фив далрс.
Якъ долго потревае на- ша подорожъ?	How long will our pas- sage last?	Гав лонг вил авр пе- сѣдж ласт?
Наибольше 10 днѣвъ.	At most ten days.	Ет мост тен дейс.
Море есть трохи несно- война, фалъ здѣймають ся (суть высока).	The sea is rather rough, the waves are high.	Де сі из ратер роф, ді вейвс ар гай.
Чи пойдете въ долину до салюну? Набли- жаеся буря.	Won't you go down in to the saloon? The storm is coming.	Вонт ю го ин ту ді салюн? Ді сторм из коминг.
Нѣ, я ляшуся на по- кладѣ.	No, I shall stay upon deck.	Но, ай шѣл стей апан дек.
Звонятъ до вечерѣ, до обѣду, до сѣдлани.	The bell rings for sup- per, dinner, breakfast.	Ді бел рингс фор сопер, дinner, breakfast.
Чи то не земля, що тажъ бачимо?	Is that not land, what we see yonder?	Из дет нат ленд, гват ви сі йондер?
Такъ, то земля.	Yes, it is land.	Ес, ит из ленд.
Якъ называете ся?	What is your name?	Гват из юр нейм?
Мое имя есть...	My name is...	Май нейм из...
Колько вамъ лѣтъ? (якъ вы старѣ?)	How old are you?	Гав олд ар ю?

6. Въ «салюнѣ» и въ готелю.

По руски.	По англійски.	Читае ся.
Мае покой до вы- пайму?	Have you rooms to let?	Гев ю румс ту лет?
Колько жадаете за тѣ комнаты?	What is the price of these rooms?	Гват из ді прайс ав тис румс?
Колько стоятъ та ком- ната (станція) денно?	What does the room cost per day?	Гват дос ді рум кост пер дей?
Пятьдесятъ центъ безъ ѣдѣня, а повтора до- лара зъ ѣдѣнемъ.	Fifty cents without board and one dollar and a half with board.	Фифти сентс виданд борд онд долар енд е гев вит борд.
Дайте менѣ тиху ком- нату.	Let me have a quiet room.	Лет ми гев е квайт рум.
Ботре число мае моя комната?	What is the number of my room?	Гват из ді номбр аф май рум?
Принесѣтъ намъ свѣтло ту холодно, запалѣтъ трохи.	Bring us a light. It is cold here, make a small fire.	Бринг ос е лайт. Ит из колд гѣр, мейк е смайл файр.
Де суть выходъ ки?	Where is the water- closet?	Гвер из ді водер-кло- зет?
Принесѣтъ менѣ воды до мыта, мыло и руч- никъ.	Bring me some water for washing, soap and towel.	Бринг ми сом водер фор вошинг, соп енд тавел.
Принесѣтъ менѣ нымъ вечеромъ мой рахунокъ, бо завтра дуже рано водѣждаю.	Bring my bill this eve- ning, for I leave to- morrow morning very early.	Бринг май бил дис и- винг, фор ай лив ту мо- роу мординг вері орлі.
Просту, дайте менѣ шклянку пива.	Please, give me a glass of beer.	Плиз, гив ми е глас аф бір.

Принесѣтъ менѣ росолъ
и телячу печеню.
Дайте менѣ другій по-
лумисокъ (тарѣль).

Принесѣтъ менѣ волову
печеню и флашку вина.
Бельеръ, дайте менѣ
шклянку воды.

Колько жадаете денно
за ѣдѣне?

Буду вамъ платити на-
передъ тыжднево.

Хочу заплатити мой ра-
хунокъ за ѣдѣне.

Чи все заплачено?

Я маю платити за ка-
ву, волову печеню, вино,
пиво и 2 цигара.

Я плачу все.

Що возьмете?

Колько хочете?

Bring me some soup and
roast-veal.
Give me another pla-
te.
Bring me roast-beef and
a bottle of wine.
Waiter, give me a glass
of water.
What do you charge for
board by the day?
I will pay you weekly
in advance.
I want to settle my
board bill.
Is it all settled?
Let me pay for coffee,
beef steak, wine, beer
and two cigars.
I pay all.
What will you have?
How much do you want?

Бринг ми сом суп енд
роаст-вил.
Гив ми енотер
плет.
Бринг ми роаст-фѣнд е
ботл аф вайн.
Вейтр, гив ми е глас
аф водр.
Гват ду ю чардж фор
борд бай ді дей.
Ай вил пей ю викли ин
едвенс.
Ай вонт ту сетел май
борд бил.
Из ит ол сеттел?
Лет ми пей фор кофѣ,
біфстейк, вайн, бір енд
ту ситарс.
Ай пей ол.
Гват вил ю гев?
Гав мочъ ду ю вонт?

7. Зъ лѣкаремъ (докторомъ).

По руски.

Чи ту мешкае докторъ
Н.?

Такъ, але нема его
дома.

Коли приїде? (Коли
буде дома?)

Вонтъ приїде за-
разъ; верне ся за
годину.

Добрий день, докторе!
Що вамъ бракуе?

Я прохолодивъ ся, маю
страшный кашель.

Чуюсь дуже слабымъ.

Покажѣтъ языкъ.

Най послушаю вашъ
пульсъ.

Мае велику спрагу?

Коли вы захорѣ-
ли?

Мае апетитъ?

Де васъ болитъ?

Чую боль въ гор-
лѣ.

Мой желудокъ водѣ я-
когось часу въ непо-
рядку.

Запишу вамъ меди-
цины.

Берѣтъ зъ немъ що три
години по одной
ложцѣ.

Гадаете, що невдовзі
приїду до своихъ
силъ?

Чи можу встати зав-
тра?

То побачимо завтра.

Я вытхнувъ ногу, ду-
же мене болитъ.

Якъ перебулисте
ночь?

Спавъ-емъ водѣ 11 до
4 години.

Днесъ чуюсь о много
лучше.

Чую погоршене.

Мавъ-емъ горячку.

Я дуже потивъ ся.

Коли зновъ приїдете до
мене, докторе?

Завтра рано.

Що можу єсти?

Що маю пити?

Будѣте терпеливи!

По англійски.

Does Dr. N. live
here?

Yes, but he is not at
home.

When will he be at
home?

He will be at home im-
mediately; he will re-
turn within an hour.

Good day, Doctor!
What ails you?

I took cold, I have a
dreadful cough.

I feel very weak.

Show me your tongue.

Let me feel your
pulse.

Do you feel very thirsty?

When have you been
taken sick?

Have you appetite?

Where do you feel pain?

I feel pain in my
throat.

My stomach has been
disordered for some
time past.

I shall write a prescrip-
tion for you.

Take a table-spoon full
of it every three
hours.

Do you think that I
shall soon recover my
strenght?

May I get up to-mor-
row?

We shall see to-morrow.

I have sprained my foot,
it is very painful.

How did you pass the
night?

I slept from eleven to
four o'clock.

I feel much better to-
day.

I feel worse.

I had fever.

I have perspired freely.

When will you come to
see me again, Doctor?

To-morrow morning.

What may I eat?

What am I to drink?

Have patience!

Читае ся.

Доз доктор Н. лив
гѣр?

Ес, бот гѣ из нат ет
гом.

Гвен вил гѣр бі ет
гом?

Гѣ вил бі ет гом имі-
дѣтлі; гѣ вил-рітори
витин ен аур.

Гуд дей даунт!

Гват ойлс ю?

Ай тук колд, ай гев е
дредфул коф.

Ай філ вери век.

Шоу ми юр тонг.

Лет ми філ юр
пульс.

Ду ю філ вері торстѣ?

Гвен гев ю бин тейкн
сик?

Гев ю аптайт?

Гвер ду ю філ пейн?

Ай філ пейн ин май
трот.

Май стомек гев бин диз-
ордерд фор сом тайм
пест.

Ай шѣл райт е прес-
крипшин фор ю.

Тейк е тейбел-спун фул
аф ит евері трі
ауре.

Ду ю тинк дет ай шѣл
сун ріковр май
стрѣнгт?

Мей ай гет оп ту-
моро?

Вѣ шѣл сі туморо.

А гев спрейнд май фут,
ит из вері пейнфул.

Гав дид ю пѣс ді
найт?

Ай слепт фром елевен
ту фор о'clock.

Ай філ мочъ бетер ту
дей.

Ай філ ворс.

Ай гед фивер.

А гев перспайрд фрілі.

Гвен вил ю ком ту сі мі
еген, доктор?

Туморо мординг.

Гват мей ай іг?

Гват ем ай ту дринк?

Гев пейшенс!

(Дальше буде.)

Йосифъ Пейко

русскій готельникъ.
— Cor. Commercial & Franklin Street —
въ ШАМОКИНЪ, ПА.Запрошуе всѣхъ Русиновъ,
до себе на свѣже пиво и
добру віску. Хотите добре
забавити ся, йдѣть до Пейко.
Чекаешъ на „стрѣтку“, зай-
ди до Пейка, а нѣколи не
спизнашъ ся, бо она йде по-
при самѣ дверѣ.

АДВОКАТЪ ЗО СТАРОГО КРАЮ.

— докторъ правъ —
ЮЛІАНЪ ЧУПКА

3 North Main St. — Wilkes Barre, Pa.

Хто хоче въ галлячнѣ водобрати
грунтъ, спадокъ, скодековати гро-
шѣ, увольнити ся водѣ Waffenburg
и контролъ войскою, або боронити
ся въ процесѣ, такожъ послати
повномочіе, най ся зголосятъ до
д-ра Чупки.Адресъ на почтѣ: Р. О. Box 372, Wilkes
Barre, Pa.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.Знаменитый лѣкаръ. Довольна пра-
ктика дала ему способность стати добрымъ
лѣкаремъ. Лѣчитъ успѣшно всякого рода
хоробы. Мае такожъ свою власну аптеку,
въ котрой выробляють ся дуже добры и
помощны лѣкарства.

Розмовити ся по руски,

литевски, по польски и по
англійски. — На цѣлой око-
лицѣ знаютъ добре Шлупаса.

Dr. F. J. Meek

Д-р МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chestnut str.

Одинокий лѣкаръ-славянскій на
цѣлѣ мѣсто. Лѣчитъ всякі недуги со-
вѣстно и въ короткѣмъ часѣ. Особено
незрѣловый лѣкаръ въ справѣхъ по-
ложившихъ. Говоритъ по англійски,
русски и польски. Горячо поручаемо
себе знаменитого доктора напшмъ
Русинамъ.

Иванъ Глова
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКИЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякій потрібный рѣчь до жутя, якъ такожъ
можна купити убраня майнерскы и звычайны.

Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безопасно.

Продае шифкарты.

Не водѣ нынѣ вже знають люде солидного
Ивана Глову.

ВЕЛИКИЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Наибольший русскій компанічный сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи еще въ роцѣ 1889, а теперъ
побольшеный, украшенный и на ново
урядженый. Новый домъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18,000
доказуе, що може ком-
панічна работа. — Всѣ ро-
зумный Русины належать до топ
компаніи, купують зб своего власно-
го стору значить, спомогають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае стеръ сумою \$2000.
Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

Оденъ зъ наибольшихъ
броваровъ въ
Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-
куштуе сего пива, то
нишого вже не хоче
пити.

Голова водѣ него
нѣколи не болитъ,
бо есть здоровье и по-
живие.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, ВО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТИ.

Пийте пиво зъ бровару:

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI
Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.

Коло лігальского дна есть русскій
готель, одинокий на цѣлѣ жѣсто ру-
скій готель. Чистенько тамъ, всякі
напоѣ, якъ віска, пиво, румъ,
пер и ин дуже добры и здоровы.
Хто хоче переночувати, знайде тамъ
чисте ложко и чемну услугу.

Агу Русини! Чи-ж будемо все ходити
по чужимъ лѣдахъ и за свои грошѣ по
кутахъ стати?

STANISLAW SZARZYŃSKI
805 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

Антикаръ зб старого краю.
Мае лѣкарства на всѣ хо-
робы, навѣтъ на гостецъ и
мадру. Оденъ блокъ водѣ
русков церкви.

Попирайте своего!

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.

Винаймае такожъ „кертча“ на похो-
роны, хрестины и „всѣля“ на дуже
низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA
Удавайте ся в потреби до
него.

Гаврилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на скла-
дѣ свѣже, добре пиво въ
великихъ и малыхъ бочов-
кахъ зъ наилучшихъ брова-
ровъ, горѣвки (whiskey) и
лѣкеры наилучшого гатунку.

Братя! замовляйте у сво-
го!

ОДИНОКИЙ РУССКИЙ СТОРЪ
ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ
ОЛИФАНТЪ, ПА.
Юрія Хилляка.

Хто хоче мати добре и
красно убране, а ще до того
за таний грошѣ, то най йде
куповати до Ю. Хилляка. Но
най не забуде взяти и гро-
шей зъ собою, бо тамъ усе
cash.

Продае вонтъ такожъ „шиф-
карты“ и посылае грошѣ до
всѣхъ частей свѣта. — Йдѣтъ
до старого знакомого!

O. Murdza & Bro s
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.
Сторъ заосмотреный най-
лучшими товарами, спрово-
дываемыми впростъ зъ першо-
рядныхъ складовъ. Живить
вонтъ майже всѣхъ Русиновъ
въ Mt. Carmel. Продае такожъ
майнерскы одяги и посылае
грошѣ до старого краю тано,
точно, скоро и безопасно.

Свой до своего — а до чужого не пхай
ся. Жидовъ ознаняйте въ далека!

СВОЙ ДО СВОГО!
Е. НЕПЕНДЕНС near VINE STR.
въ ШАМОКИНЪ, ПА.
— РУССКИЙ ГОТЕЛЬ. —
Чистенькій тамъ готель зб
всякими выгодами. Пиво,
вино, віска, темпер и другі
папоѣ все свѣжій и най-
лѣпшого гатунку. Услуга
чемна и солидна. Склянки
великы и малы посля впо-
добы.

Lehigh Valley R.R.
In Effect May 19, 1899.

Пассажерскы трени зъ Mt. Carmel до
Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White
Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown,
Bethlehem о год. 7:18 и 9:40 до полудня; а
12:18 и 4:40 по полудни.

До Philadelphia и New York-у о год.
7:13 до полудня и 12:18, 4:40 по полуд.
До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City,
Pottsville, Hazleton и до всѣхъ станцій въ
околицѣхъ вуглевыхъ о год. 7:13, 9:40 до
полуд. и 12:18, 4:40 по полудни.

До Shamokin о год. 7:30, 11:21 до полуд;
а 2:20, 6:42 и 9:56 по полудни.

Экспресной трени до Philadelphia и New
York-у о год. 7:13 до полудня; 12:18 и
4:40 по полудни.

Трени до Mt. Carmel.
3 New York-у о год. 8:10 до полудня и
4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по
полудни.

Зъ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд-
и 4:30 по полуд. В недѣлю о год. 1:33 по
полуд.

Зъ Pottsville о год. 9:45 до полуд. 12:30.
5:05 и 8:15 по полуд.

Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня.
3:05 и 6:00 по полуд. Въ недѣлю о год.
3:05 по полуд.

Недѣльный трени до: Philadelphia и New
York-у и до всѣхъ станцій межѣ тими мѣ-
стами о год. 9:10 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до
всѣхъ станцій в околицѣхъ вуглевыхъ о
год. 9:10 до полуд. и 5:55 по полудни.

Недѣльный трен до Shamokin о год.
11:20 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА! Хто хоче знати на Вості, най
купить собѣ тикетъ на лігальску желѣз-
ню, бо вытуньши и найвыгоднѣйша. По-
близній інформацій удавайте ся до:
JOHN S. LAUGHLIN,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте,

И чужому научайтесь,

И своего не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пауе брехня,Въ вапихъ, лишь серцяхъ, о брати,
Най не повстане вона!

Изъ Франко.